

Nationale Voorleesdagen en het Voorleesontbijt

Lesmodule voor de opleidingen
Pedagogisch Werk en Onderwijsassistent

*Bouwstenen voor
leesbevordering*

Introductie

Deze lesmodule is geschreven voor een project van 5 bijeenkomsten van elk 60 minuten, waarvan de laatste bijeenkomst het werkelijke Voorleesontbijt is. Het aantal, de duur en inhoud van de lessen kan natuurlijk uitgebreid of ingekort worden, naar gelang de mogelijkheden en wensen van de docenten en groepen. De voorgestelde introducties, opdrachten en werkvormen zijn een leidraad: ze kunnen overgenomen worden zoals ze staan beschreven, maar ook kunnen ze worden aangepast. Kijk voor meer voorbeelden van lessen rondom het voorlezen van prentenboeken ook op de website bouwstenenleesbevordering.nl. De daar beschreven lessuggesties voorzien in verdere input voor het vormgeven van lessen in een project als de Nationale Voorleesdagen.

Week 1 – twee weken voorafgaand aan het Voorleesontbijt	
Bijeenkomst 1 <i>Inleiding (15 min):</i> • De studenten krijgen een filmpje te zien van een voorleesactiviteit (over het prentenboek van het jaar 2011 of 2012). Naar aanleiding van dit filmpje volgt een kort gesprek met de studenten over voorlezen en het belang daarvan. <i>Kern (30 min):</i> • Leidt hierna de voorleesdagen en het voorleesontbijt in als een activiteit in het kader van voorlezen en leesbevordering. Vragen hierbij zouden kunnen zijn: - Wie heeft er al eens van het voorleesontbijt of de voorleesdagen gehoord? Bijvoorbeeld op je stageplek?- Wat zou het doel van het voorleesontbijt en de voorleesdagen zijn?- Wat vind je van zo'n voorleesontbijt? Hoe zouden kinderen een voorleesontbijt vinden?• Bespreek met de studenten de gedachte achter het voorleesontbijt en de voorleesdagen. Benoem hierbij dat de studenten zelf ook zo'n voorleesontbijt gaan meemaken.• Informeer de studenten over de lessuggesties die zijn gemaakt in het kader van de voorleesdagen.• Wat zou het doel zijn van dit materiaal?• De studenten gaan in drietallen de lessuggesties en de tien prentenboeken bekijken. Hierbij krijgen ze de opdracht om één boek en een bijbehorende lessuggestie te kiezen. De studenten gaan aan de slag met het voorbereiden van een presentatie over dit boek. Doel van de presentatie is om andere studenten te enthousiasmeren over het boek. <i>Afsluiting(15 min):</i> • Koppel kort terug welk boek de studenten hebben gekozen.	Materiaal • Filmpje van een voorleesactiviteit (bijvoorbeeld dit filmpje over het Prentenboek van het jaar 2011).• Achtergrondinformatie voorleesontbijt en voorleesdagen. Zie bijlage.• Lessuggesties (geplastificeerd). Deze worden verspreid door CPNB, via (kinder)boekenwinkels en bibliotheken.• Kerntitel prentenboeken en lessuggesties gekopieerd en geplastificeerd voor de studenten. Per drietal één kopie.

- Geef de studenten de opdracht om op hun BPV-adres navraag te doen of de BPV aandacht besteed aan de Nationale Voorleesdagen. Zo ja, op welke manier doen ze dat dan? Laat de studenten ook navragen op welke manier hij of zij hier een rol in kan vervullen. Laat de student een kort verslag schrijven over wat de BPV-plek doet met de Nationale Voorleesdagen en wat zijn of haar rol daarin is.

Vervolg:

Studenten presenteren op de lesdag voorafgaand aan het voorleesontbijt hun boek in de groep. Er wordt één groepje (per klas) gekozen die het beste is. De beste groepen van elke klas strijden op de finaledag (voorleesontbijt) om de winnaarsplek.

Week 2 – een week voorafgaand aan het Voorleesontbijt

Bijeenkomst 2

Inleiding (15 min):

- Terugblikken op de week ervoor.
 - Wat zijn de voorleesdagen en het voorleesontbijt?
 - Wat is het doel van deze activiteiten?
 - Bij wie op het BPV-adres wordt aandacht besteed aan de Nationale Voorleesdagen? Nodigt de BPV-plek iemand uit om voor te lezen, wat wordt er verder aan het voorleesontbijt gedaan, op wat voor manier worden ouders betrokken? Deze studenten presenteren hun bevindingen (ze hebben hier een verslag over geschreven). Kies hiervoor een passende werkvorm: plenair wanneer de groep niet te groot is, anders bijvoorbeeld interviews in tweetallen gevolgd door een korte plenaire sessie.

Kern (25 min):

- Even kort herhalen: welk boek en lessuggestie hadden de studenten gekozen? Licht de verdere organisatie van het voorleesontbijt toe.
- Laat de studenten de presentatie van het gekozen prentenboek voorbereiden: één prentenboek en een bijbehorende lessuggestie bestuderen, met elkaar praten over de inhoud en vorm, het plan van aanpak¹ voor de presentatie samen invullen en uiteindelijk presenteren aan medestudenten met als doel: anderen enthousiasmeren voor het boek.

Materiaal

- Kerntitel prentenboeken en lessuggesties gekopieerd en geplastificeerd voor de studenten. Per drietal één kopie.
- Voorbereidingsformulier (bijlage 1).

¹ Zie hiervoor bijlage 1: plan van aanpak presentatie prentenboek.

Afsluiting (20 min):

- Laat de studenten het gekozen prentenboek voorlezen. In elk groepje leest één student de andere studenten voor. Laat de studenten elkaar feedback geven op het voorlezen. Zie ook de tips hieronder.
- De studenten krijgen de opdracht om het gekozen prentenboek voor te lezen op hun BPV-plek ([voorbeeld van tips bij voorlezen](#), [tips voor interactief voorlezen](#) en hier een [filmpje](#)) en daarvan kort een evaluatie te schrijven. In de evaluatie kan aan bod komen: Welk boek heb je voorgelezen? Waar heb je voorgelezen op je BPV? Hoelang duurde het voorlezen? Welke leeftijd hadden de kinderen? Hoeveel kinderen waren erbij? Welke stagebegeleiders waren erbij? Hoe heb je de lessuggestie gebruikt? Wat vonden de kinderen van het prentenboek? Hoe vond je het zelf om voor te lezen aan de kinderen? Wat ging goed? Wat kon beter? Wat vond je stagebegeleider van de voorleesactie? Hoe heb je het voorlezen voorbereid? Wat heb je na het voorlezen nog gedaan met (het thema van) het boek? Zou je nog een keer gaan voorlezen? Waarom wel of niet?

Bijeenkomst 3

Inleiding (10 min):

- De studenten die een prentenboek hebben voorgelezen op hun BPV-plek presenteren kort aan de rest van de groep wat hun bevindingen waren. Ga ook in op het gebruik van de lessuggestie en het effect daarvan op het voorlezen.
- Bespreek met de studenten hoe ver zij zijn in de voorbereiding van hun presentatie op de dag van het Voorleesontbijt.

Kern (45 min):

- De studenten bereiden de presentatie verder voor. Zorg dat er voldoende ruimte is in en eventueel in de buurt van het lokaal. Laat de studenten bijvoorbeeld een filmpje maken op hun smartphones van hun (oefen)presentatie en laat ze daar op reflecteren en de presentatie bijstellen. Kijk voor voorbeelden van filmpjes over boeken op whyilovethisbook.nl.

Afsluiting (5 min):

- Terugkoppelen wat er deze les is gedaan en nagaan of iedereen klaar is voor de voorrondes.

- Kerntitel prentenboeken en lessuggesties gekopieerd en geplastificeerd voor de studenten. Per drietal één kopie.

Bijeenkomst 4

Inleiding (5 min):

- Bespreek kort met de studenten hoe de bijeenkomst eruit gaat zien.

Kern (45 min):

- Iedere groep presenteert zijn prentenboek. Doel van de presentatie is om andere studenten te enthousiasmeren over het boek en de bijbehorende lessuggestie. Studenten kunnen een kort stukje uit het prentenboek voorlezen, het is niet de bedoeling dat de presentatie gebruikt wordt om het hele prentenboek voor te lezen. Als het goed is hebben de studenten dat al op hun BPV gedaan.
- De andere studenten geven aan wat ze vonden van elke presentatie door middel van een beoordelingsformulier (bijlage 2).

Afsluiting (10 min):

- Er wordt per klas een winnaar gekozen die naar de finale gaat op de dag van het voorleesontbijt op basis van de evaluatie van de studenten.
- Laat de studenten zich voorbereiden op de komst van de schrijver tijdens het Voorleesontbijt door in tweetallen vragen te bedenken en te noteren. Neem de kaartjes met vragen in en neem ze weer mee op de dag van het Voorleesontbijt.

Materiaal

- Kerntitel prentenboeken en lessuggesties gekopieerd en geplastificeerd voor de studenten. Per drietal één kopie.
- Evaluatieformulier (bijlage 2).

Bijeenkomst 5 (het voorleesontbijt)

Vooraf:

- Zet de tafels en stoelen klaar in een opstelling geschikt voor de activiteiten van die dag.
- Zet de spullen voor het ontbijt klaar.

Inleiding (5 min):

- Open het Voorleesontbijt en stel een jury samen. De jury beslist van te voren op welke punten zij let bij de presentaties. Doel van de presentaties is het enthousiasmeren van anderen over het prentenboek. De jury beoordeelt in welke mate dat doel bereikt wordt.
- Maak afspraken over het ontbijten. Er zijn bijvoorbeeld twee ontbijtmomenten van 10 minuten. Tijdens het

Materiaal

- De opstelling van de klas is dusdanig dat er voor de verschillende activiteiten (voorlezen door schrijver, ontbijten, presentaties door de groepjes) voldoende ruimte is.
- Benodigheden ontbijt.
- Boeken en lessuggesties.
- Beoordelingsformulieren

- voorlezen en presenteren ontbijten de studenten niet, zodat men kan luisteren naar het voorlezen en presenteren.
- Deel de kaartjes met vragen aan de schrijver uit aan de studenten.

Kern (50 min of langer, afhankelijk van de tijd die je hiervoor kiest te nemen):

- Introduceer de schrijver.
- Laat de schrijver voorlezen.
- Laat de studenten vragen stellen aan de schrijver.
- De winnende groepjes van de vorige les presenteren hun opdracht. De andere studenten vullen het formulier ter beoordeling van de presentaties in.
- De studenten ontbijten. De jury bekijkt ondertussen de beoordelingsformulieren en besluit welke groepje de winnende presentatie heeft gegeven.

Afsluiting (5 min):

- De winnaar wordt bekend gemaakt.
- De schrijver neemt afscheid en krijgt applaus.
- Studenten vullen het evaluatieformulier van de lesmodule in en leveren dit in bij hun docent.

presentaties.

- Evaluatieformulieren lesmodule.
- Eventueel een prijs voor de winnaars.

Bijlage 1 Plan van aanpak presentatie prentenboek

Plan van aanpak	
Datum: Namen van de groepsleden: Titel prentenboek:	
Algemeen	Waarom hebben jullie voor dit prentenboek gekozen?
	Voor welke kinderen is dit boek geschikt? Waarom vinden jullie dat?
Inhoud	Wat is de boodschap van dit boek? Wat is de moraal van het verhaal?
	Wat vind je van het verhaal van het boek? Is het zinvol voor peuters/kleuters? Is het een origineel verhaal? Waarom vind je dat?

	Wat voor personages komen er voor in het boek? Waarom zouden deze personages peuters/kleuters aanspreken?
Communicatie	Hoe is de stijl van schrijven? Worden er korte of lange zinnen gebruikt? Hoe is het woordgebruik?
Vorm	Wat vind je van de illustraties en prenten in het boek? Wat vind je van het lettertype? Waarom vind je dat?
Lessuggestie	Wat vind je van de lessuggestie behorende bij het prentenboek? Wat vind je leuk? Wat vind je minder leuk? Waarom vind je dat?
Presentatie	Op welke manier gaan jullie het boek presenteren?

	Hoe zorg je ervoor dat je de klas enthousiast krijgt voor dit prentenboek?
	Welke materialen ga je gebruiken voor de presentatie van je boek?
Opmerkingen:	

Bijlage 2 Beoordeling prentenboek Voorleesdagen 2013

Namen deelnemers groepje: 1. 3.
2. 4.

Beoordeel het groepje door een rondje te zetten om het juiste vuurtje!

Ik word hier niet enthousiast van (= 1 punt)	
Ik word hier een beetje enthousiast van (= 2 punten)	
Ik word hier behoorlijk enthousiast van (= 3 punten)	
Ik word hier enorm enthousiast van (= 4 punten)	
Dit is het einde, hier sta ik van in vuur en vlam! (= 5 punten)	